

jest tuto otázku řešiti podle práva platného na Slovensku, poněvadž jest nesporné, že protokolovaná firma Mikuláš R. měla své sídlo ve Zvolení, tedy v oblasti, kde dosud platí právo uherské. Podle uherského práva dědic nabývá dědictví již okamžikem zůstavitelovy smrti ex lege, bez přihlášky. Hereditas jacens není uherskému právu známa. Pro zůstavitelovy dluhy jest žalovati dědice a prokázati úmrtním listem, že žalovaný jest dědicem (Fajnor-Záturecký: Nástin súkromého práva, str. 472 a 474). Žalující strana se vůbec neřídila podle těchto zásad a zcela neprávem dovozuje v rekursu, že žalovaní byli dědici zesnulého majitele firmy, neboť to odporuje obsahu spisů, dle nichž bylo původní označení žalované strany: »prot. firma Mikuláš R., obchod se železem, Zvoleň, Slovensko« opraveno takto: »prot. firma Mikuláš R., obchod se železem Zvoleň, Slovensko, v r u k á m dědiců zemřelého majitele firmy (jmenována manželka a dcera zůstavitele)«. Z tohoto opraveného označení jest zřejmé, že i po opravě byla žalována zase jen prot. firma Mikuláš R. a že dodatkem »k rukám dědiců zemřelého majitele firmy« bylo jen naznačeno, kterým určitým osobám má býti žaloba za tuto firmu doručena. Odvolací soud správně usoudil ze spisů, že žalující strana původní žalobu neopravila, takže odvolatelkám bylo doručeno vyhotovení žaloby téhož znění jako jest vyhotovení ve spisech, ve kterém není vůbec dodatku »k rukám dědiců zemřelého majitele firmy . . .«. Plyne to zejména z toho, že nedoručené vyhotovení žaloby nebylo žalující straně vráceno, nýbrž při spisech ponecháno, a že k podání č. j. C III 52/30, jež bylo na soud zadáno v jediném vyhotovení, které zůstalo ve spisech a nebylo žalované straně dodáno, bylo připojeno jen ještě jedno vyhotovení téže žaloby. Podle toho nebyly odvolatelky o opravě označení žalované strany obsažené jen v podání ani vyrozuměny. Nebyla-li žaloba, znějící proti protokolované firmě kupce jednotlivce doručena k vlastním rukám majitele firmy nebo prokuristy, nýbrž jen k rukám osob, které žalující strana nikoli v žalobě samé, nýbrž jen v podání určeném pro soud označila jako dědice zesnulého majitele firmy, ale o nichž nebylo v žalobě tvrzeno, že jsou také nynějšími majiteli téže firmy, nebylo doručení provedeno řádně a platně a nebylo tu promeškání, když se tyto osoby k roku nedostavily, neboť osoby, kterým se žaloba doručí, musí z ní seznati, proč se vlastně žaloba znějící proti firmě doručuje jim. Odvolací soud proto právem zrušil dle § 471 čís. 4 a 5 a § 477 čís. 4 c. ř. s. rozsudek pro zmeškání i řízení jemu předcházející a neoprávněnému rekursu nebylo lze vyhověti.

Čís. 9918.

Žaloba o trpění exekuce na hypoteku jest žalobou hypotekární ve smyslu § 57 j. n. Ocenění zástavy žalobcem v žalobě níže, než činí zajištěná pohledávka, nelze pro domnělou nepřiměřenost jako příliš nízké bráti v pochybnost, aniž vyšetřovati pravou hodnotu předmětu sporu.

(Rozh. ze dne 16. května 1930, R I 300/30.)

Žalobou na okresním soudě domáhal se žalobce, by bylo uznáno právem, že žalovaní jsou povinni ku vydobytí pohledávky žalobce 6330 Kč knihovně zajištěné na domě čp. 72 trpěti exekuci na tento dům. Za jednání obmezil žalobce žalobní prosbu na trpění exekuce ohledně 5130 Kč a ocenil zástavu na 5.000 Kč. Soud první stolice vyhověl námitce věcné nepřislusnosti a žalobu odmítl. Důvody: Podle § 57 j. n. jest pro ocenění předmětu sporu směrodatnou výše pohledávky nebo hodnota zástavního předmětu, má-li cenu nižší. Že dům, zejména i dům, o nějž jde, má vyšší cenu než 5.000 Kč, jest bezesporným, neboť jest směrodatnou skutečnou cenou domu, a nikoliv snad zbytek po srážce pohledávek, žalobci knihovně předcházejících. Tento zbytek nelze na ten čas vůbec určit, poněvadž dosud nedošlo k dražbě nebo k prodeji domu. Zůstává tedy pro ocenění předmětu sporu rozhodnou jen výše pohledávky a ježto pohledávka i po omezení činí více než 5.000 Kč, jest soud věcně nepřislusným. Rekursní soud zamítl námitku věcné nepřislusnosti. Důvody: Především jest podotknouti, že žalobní prosba nesměřuje k zaplacení pohledávky 6330 Kč obmezených na 5130 Kč, nýbrž na trpění exekuce na hypoteku. Následkem toho jest tato žalobní prosba jen uplatňováním zástavního práva a jest žaloba, o niž tu jde, tak zvanou hypotekární žalobou. Z toho plyne, že výše pohledávky, pro kterou vázne právo zástavní, přichází jen potud v úvahu, jako hodnota předmětu sporu ve smyslu § 57 j. n., pokud zástava nemá nižší hodnotu, v kterémž případě musí žalobce zástavu v žalobě oceniti. Žalobce tuto hodnotu udal v žalobě na 5000 Kč a soud jest touto hodnotou podle § 60 čtvrtý odstavec j. n. vázán. Není proto správným, má-li první soudce za to, že hodnota zástavy jest v tomto případě vyšší než 5000 Kč. Není přípustná náprava soudem, oceněn-li předmět sporu příliš nízko za účelem dosažení přislusnosti okresního soudu místo soudu sborového.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní rozhodnutí jest v podstatě správné. Pro řešení otázky, o jakou žalobu v tom kterém případě jde, jest rozhodným jen žalobní děj a z něho plynoucí žalobní návrh. Podle nich nemůže v souzeném případě býti pochybnosti, že jde o žalobu, která má za předmět jen zástavní právo, tedy o tak zvanou hypotekární žalobu podle § 57 j. n. Na její povaze nemění nic okolnost, že žalovaní na hypotekární dluh splatili a žalobce proto žalobu co do hypotekární pohledávky obmezil na menší peníz. Tím se žaloba ještě nestala žalobou o plnění, jak míní dovolací rekurs. Platí proto pro ni i nadále předpis § 57 j. n., že pro ocenění předmětu sporu je rozhodnou výše pohledávky nebo, má-li zástava hodnotu menší, její hodnota. Aby bylo lze posouditi, zda cena zástavy není nižší než pohledávaný peníz, nutno ovšem zástavu v žalobě oceniti (§ 226 c. ř. s.). Ocenění předmětu sporu, jež jest obsaženo v žalobě, jest v řízení na okresním soudě závazné co do přislusnosti

i pro soud i pro odpůrce (§ 60 poslední odstavec j. n.) a soud nesmí ocenění pro jeho domnělou nepřiměřenost jako příliš nízké bráti v pochybnost, nebo vyšetřovati pravou hodnotu předmětu sporu (sr. rozh. čís. 2707 sb. n. s.).

Čís. 9919.

Spor, v němž jest se domáháno odevzdání věci držené bez právního důvodu, není prázdninovou věcí (§ 224 čís. 5 nový doslov c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 16. května 1930, R I 327/30.)

Žalobci domáhali se na žalovaném odevzdání místností, jež prý žalovaný drží bez právního důvodu, dav z nich výpověď se závazkem, že je odevzdá 1. září 1928, ale neučinil tak. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Dovolání žalovaného odvolací soud odmítl jako opožděné proto, že prý jde o prázdninovou věc, rozsudek odvolacího soudu byl žalovanému doručen dne 18. července 1929 a dovolání bylo podáno na poštu teprve dne 14. září 1929.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení.

Důvody:

Rekurs žalovaného jest odůvodněn. Podle § 224 čís. 5 c. ř. s. (v doslovu zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n.) je prázdninovou věcí řízení o výpovědech, o odevzdání a o převzetí věcí pachtovaných nebo najatých, bytů nebo jiných místností a takových věcí, které byly přenechány za nájemné v plodech. Tento předpis souhlasí v podstatě s původním předpisem § 224 čís. 4 c. ř. s. V souzeném případě žalují žalobci o vydání místností, které žalovaný podle žalobního přednesu drží bez právního důvodu, neboť podle žaloby z nich dal výpověď se závazkem, že je odevzdá 1. září 1928, ale neučinil to. Obsah žaloby jest rozhodný pro posouzení, o jakou rozepří jde. Z uvedeného obsahu vyplývá, že nejde o rozepří ve smyslu § 224 čís. 5 c. ř. s., nýbrž o spor, v němž jest se domáháno odevzdání věci držené bez právního důvodu. Předpisy o soudních prázdninách nelze rozšiřovati na věci, které v nich nejsou uvedeny. Proto pro tuto věc platí předpis § 225 c. ř. s. (srovnej rozhodnutí sb. n. s. čís. 5468) a dovolání jest považovati za podané včas. Bylo tudíž rekursu vyhověno a usnesení odvolacího soudu zrušeno. Nebylo potřeba nařizovati odvolacímu soudu, by o dovolání dále jednal, protože lze o něm hned rozhodnouti.

Čís. 9920.

Do usnesení rekursního soudu, jímž bylo změněno usnesení prvního soudu, odmítající žalobu o obnovu, a prvnímu soudu uloženo, by nařídil o žalobě rok k ústnímu jednání, jest recurs na dovolací soud nepřipustným.

(Rozh. ze dne 16. května 1930, R I 329/30.)